

Nowe prawo o sołtysach i podsołtysach.

Już ludzie zaczynają mówić o czekających nas nowych wyborach do samorządu — do gromad i gmin, a są tacy, którzy nawet termin wyborów znają. Ma to być przypuszczalnie już styczeń najbliższy. Jak tam będzie naprawdę, tego my dziś zgadywać nie będziemy, ale do wyborów powinniśmy być gotowi każdej chwili.

Jakby zapowiedzia nowych wyborów jest wydany przez ministra spraw wewnętrznych Składkowski nowy regulamin wyborczy na sołtysa i podsołtysa, noszący datę 8 października 1936, a ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” nr. 81 w dniu 26 października.

Rozporządzenie to znosi wszystkie dotychczasowe regulaminy wyborcze w powyższej sprawie. Wszyscy tedy, którym przyjdzie na przyszłość wybierać sołtysa i podsołtysa, muszą zapoznać się z nowym rozporządzeniem. Oto więc kilka ważniejszych przepisów:

Sołtysem (lub podsołtysem) może być mieszkaniec gromady, mający co najmniej 30 lat, władający językiem polskim w słowie i w piśmie.

Sołtysa (i podsołtysa) wybiera się na 3 lata radni gromadcy. Wybory zarządza starosta.

Wybory sołtysa (i podsołtysa) przeprowadza się w jednym głosowaniu. Każdy wyborca głosuje tylko na jednego. Ten, który dostał więcej głosów, jest wybrany sołtysem, a drugi z kolei podsołtysem.

Kandydatów może zgłosić piąta część ustawowej liczby radnych, na piśmie albo ustnie do protokołu. Zgłoszenie winno zawierać: imię, nazwisko, imiona rodziców, wiek i miejsce zamieszkania kandydata.

Głosowanie jest jawne, a na żądanie dziesiątej części wyborców — tajne. Karta do głosowania może być pisana ręcznie lub odbita drukiem, albo na maszynie. Wyborca wypisuje imię i nazwisko, a w razie potrzeby także imiona rodziców kandydata.

Jeśli jest zgłoszona tylko jedna lista, zawierająca dwóch kandydatów, głosowania nie ma — pierwszy jest uznany za sołtysa, a drugi za podsołtysa.

Wybory przeprowadza człowiek, wyznaczony przez starostę z wśród mieszkańców gromady. Wójt doręcza mu spis radnych gromadzkich, po czym zwołuje się radnych na oznaczony czas i miejsce. Zawiadomienie o tym powinno być doręczone radnemu co najmniej na 3 dni przed zebraniem.

Wybory są jawne, gdy bierze w nich udział połowa radnych i jeszcze chociaż jeden.

Przewodniczący jest obowiązany dać wyjaśnienia wyborcze, o które go radni pytają. Na zgłoszenie kandydatów na sołtysa i podsołtysa daje radnym co najmniej 15 minut czasu. Po zbadaniu ważności podpisów i warunków wyborczych kandydatów,

przewodniczący ma prawo wezwać podpisanych, wskazać im błędy lub braki i dać zwóz 15 minut czasu na poprawki.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że przewodniczący wywołuje po kolei radnych, ci oddają głos, a przewodniczący, jeśli głosowanie jest tajne, odbiera kopertę i wrzuca ją do urny, a jeśli głosowanie jest jawne, wpisuje do wykazu nazwisko kandydata.

Głosy oblicza sam przewodniczący. Jest to największa wada nowego regulaminu. Daje to bowiem możliwość nadużyć, zwłaszcza przy głosowaniu tajnym.

Zaraz po obliczeniu głosów przewodniczący ogłasza wynik, a w razie potrzeby zarządza wybory uzupełniające.

Wyborcy mają prawo protestu: piąta część wyborców może w ciągu trzech dni wnieść protest

na ręce wójta i żądać unieważnienia wyborów w całości lub w części, wójt zaś, znowu w ciągu trzech dni, przesyła protest staroście, po czym o proteście decyduje starosta.

Jeśli radni gromadcy na dwóch z rzędu zebraniach nie wybiorą sołtysa, albo wybranego sołtysa nie zatwierdzi starosta, wtedy sołtysa mianuje starosta łącznie z wydziałem powiatowym.

**Hasło dzisiejszego dnia
to pomoc ubogim!**

Zaraza piersiowa koni.

Zaraza piersiowa koni jest chorobą ciężką i zaraźliwą, ale tylko dla koni. Inne zwierzęta na nią nie zapadają.

Kto imponuje Spółdzielni „Społem”.

Mamy przed sobą jeden z ostatnich numerów „Spółnoty”, organu Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”. Bardzo charakterystyczna i wymowna jest prawie cała pierwsza strona tego pisma. W artykule „Młodzi a spółdzielczość” Redakcja „Spółnoty” zamieszcza wywiady z kierownikami organizacji młodzieżowych.

A jakich organizacji? Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”, Związku Młodej Wsi „Siew” i „Legionu Młodych”. Ten dobór mówi sam za siebie. Widzimy o tym, do jakich organizacji „Spółnota” ma słabość.

Skandale dokoła giełdy mięsnej.

Jedna z największych afer w Polsce.

Od roku trwa nieprzerwane pismo skandali dokoła giełdy mięsnej w Warszawie, stanowiących razem jedną z największych, a zarazem najbardziej zawikłanych i rozgałęzionych afer, jakie powstały na tle stosunków lat ostatnich w Polsce.

Po kilku interwencjach prokuratora i zamknięciu paru dygnitarzy giełdowych do więzienia, doszło do tego, że w chwili obecnej pozostał zaledwie jeden wiceprezes z całego prezydium Rady giełdy na swoim stanowisku — żyd Anszel Kolniczański, którego nazwisko zostało zresztą także wpłacone w ciągu ubiegłego tygodnia w sprawę o zwykłe oszustwo, w reżni miejskiej. Sprawa ta dotąd nie jest ostatecznie wyjaśniona.

Ostatnio sensacje wywołało aresztowanie maklera giełdy mięsnej, dr. Alberta Meppena, który

rozporządzał wielkimi wpływami nie tylko na giełdzie. Jak się dowiadujemy, sprawa Meppena zaczęła bardzo szerokie kręgi i doprowadziła niebawem do rewelacji, które wreszcie być może przyczynią się do usunięcia bagna w stosunkach na rynku mięsnym warszawskim. Nadużycia Meppena sięgają wielkich sum i zostały popelnione w związku z inkasem podatku obrotowego przez giełdę mięsną.

Od dawna już prasa niezależna wskazywała na szkodliwość obdarzenia giełdy mięsnej funkcją ściągania należności podatkowych od kupców mięsnych, wkraczającą w uprawienia Urzędu Skarbowego. Od dawna wiadomo było, że sposób wykonywania tej funkcji odbija się bardzo szkodliwie na rynku mięsnym, powodując podrożenie mięsa i straty kupców mięsnych.

Niszczycielska działalność bekoniarni.

W stolicy obradował zjazd przedstawicieli rzemiosła rzeźniczo-wędliniarskiego. W swoich uchwałach zjazd domagał się przede wszystkim „obrony rzemieślniczych warsztatów pracy przed niszczyielską działalnością firm bekoniarnich”. W szczególności żądają się: ograniczenia działalności firm bekoniarnich wypłacnie do celów eksportowych i spowodowania, aby firmy te na wewnętrznym rynku mięsnym sprzedawały jedynie odpadki mięsne w stanie nieprzerobionym.

Należy podkreślić bardzo doniosłe uchwały zjazdu w kwestii organizacji rynku mięsnego. W związku z wprowadzeniem uboju mechanicznego zjazd wezwał Zarządy Cechów rzeźniczo-wędliniarskich do zorganizowania spółdziel-

ni gospodarczych, w celu przeprowadzenia uboju bydła sposobem mechanicznym oraz handlu mięsem i odpadkami poubojowymi.

Elewator zbożowy w Gdyni.

Celem ułatwienia wywozu zbóż z Polski, zbudowano w Gdyni nowoczesny elewator zbożowy, który posiada osiem pięter, ogólnej pojemności 10 tysięcy ton. Został on w ten sposób pomysłany, że każdej chwili może być rozszerzony do pojemności 30.000 ton kosztem 1.600.000 zł. Koszt dotychczasowej budowy elewatora wraz z urządzeniem wyniósł około 3 milionów złotych.

Elewator zbożowy posiada ol-

brzymią sprawność wyładowania zboża z wagonów, wynoszącą 300 ton zboża na godzinę. Wydajność jego pracy załadowczej na statek wynosi 200 tonn na godzinę, a wstępne czyszczenie zboża aż 2.000 ton w przeciągu jednej godziny.

Ozierańcy gospodarstwa wiejskiego 2 — 4 włók poszukuje od zaraz. Zgłoszenia proszę kierować do Banku Spółdzielczego w Plocku, P. O. W. 2.

Spadek świat. zapasów pszenicy.

Międzynarodowy Instytut Rolnictwa w Rzymie ogłosił sprawozdanie o sytuacji na światowym rynku pszenicy w r. 1936/37. Według tymczasowych obliczeń okazuje się, że zbiory pszenicy na świecie (z wyjątkiem Z. S. R. R., Chin i Turcji) w 1936/37 r. będą nie tylko niższe od skromnych zbiorów w roku poprzednim, lecz również najniższe od przeciętnej za lata 1923—27 r. Produkcja krajów eksportujących w roku 1936 — dzięki dobrym wynikom osiągniętym w krajach dunajskich i pomysłynom zapowiedzi w Argentynie — prawdopodobnie lekko przekroczy poziom z 1935 r., ale pomimo to będzie przypuszczalnie jedną z najniższych w okresie powojennym. Ogólny zbiór w krajach importujących znajduje się poniżej poziomu z 4 lat poprzednich i przekracza tylko nieco rozmiary produkcji z r. 1932.

Ilości rozporządzalne na eksport w r. 1936/37 wyniosą według szacunku Instytutu ok. 183 mil. kwintali, z czego 67 mil. q. przypada na zapasy, nadające się do eksportu z dawnych zbiorów i 116 mil. q. na kwoty eksportowe z nowych zbiorów w r. 1936. Ta suma jest o około 10 proc. niższa od nadwyżki eksportowej w r. 1935/36 i wogóle najniższa od szeregu lat.

Zapotrzebowanie importowe w roku 1936/37 szacuje Instytut na 147 mil. q. wobec 136 mil. q. w roku poprzednim.

Jeśli zestawić zapotrzebowanie pszenicy ze strony krajów importujących z rozporządzalnymi nadwyżkami eksportowymi, to okaże się, że nadwyżki te ze zbiorów w 1936 r. nie wystarczą na pokrycie przewidywanego zapotrzebowania krajów importujących. Wobec tego ulęc muszą zmniejszeniu zapasy z dawniejszych zbiorów o około 32 mil. q. Światowe zapasy pszenicy z dawnych zbiorów w dniu 1 sierpnia 1933 r. wynosiły jeszcze rekordowo wysoki poziom 170 mil. q., a na początku b. r. zbożowego były na poziomie 67 mil. q. Obecnie zaś zmniejszą się one do 35 mil. q.

Przewidywane zapasy pszenicy w dniu 1 sierpnia 1937 r. mają być, według Instytutu, mniejsze od normalnego poziomu, zanotowanego przed wybuchem światowego kryzysu pszenicznego. Sprawozdanie podkreśla, że spadek światowych zapasów został spowodowany nie przez wzrost popytu, lecz nieprzerwanie kiepskimi zbiorami (susza w północnej Ameryce w latach 1935, 1934 i 1936 oraz ciężkie szkody wyrządzone przez szkodniki w 1935 r.).

Z Mazowsza Płockiego.

(Od własnych korespondentów „Głosu Mazowieckiego”)

MLAWA.

Nowy wiceburmistrz. „Głos Mazowiecki” podał już, że burmistrzem m. Mławy wybrany został p. Bolesław Jarcosiński, dotychczasowy burmistrz komisarzyczny.

Wiceburmistrzem wybrany został p. Tadeusz Jasiński (P. P. S.).

DZIERZGOWO.

Nowy sklep polski. W Dzierzgowie, dzięki wielkiemu poparciu handlu polskiego, w ubiegłą niedzielę ks. Zawistowski poświęcił nowy sklep polski p. G. Glinki, powstały na „gruzach” żydowskiego. Żyd zwinął i wyjechał. Jest to już drugi wypadek w naszym osiedlu. Górą wspólny front. (Nie ten pseudo — „ludowy”).

Polskość u nas rośnie. W tych dniach chciał się osiedlić żyd-handlarz zbożem. Dzięki zdrowej inicjatywie, taki handel założyli Polacy: A. Prejs i S. Spodobański, a żyda nie wpuszciliśmy.

Brak nam hurtowni w najbliższym mieście i jeśli takową zdobędziemy, żydzi osłabną mocno.

Dobrze, że partyjność smyka z zasranych stron. W Dzierzgowie odbyły się w ostatnim czasie dwie akademie: 11-go listopada i 13-go (święto Niepodległości i św. St. Kostki). Obie wypadły okazale. „Powinniśmy się modlić dzisiaj w kościele za Ojczyznę — Powinniśmy nasładować św. St. Kostkę” — tak mówił na jednej i na drugiej akademii p. Wł. Burdyński, kierownik szkoły. Czy nie jest godne podkreślenia, że społeczeństwo coraz bardziej docenia znaczenie religii w życiu człowieka?

Z kasty talabnej. W środę odbyło się wyprowadzenie do grobu s. p. Heleny z Arkuszewskich Reinhardowej, miejscowej współwłaścicielki majątku Dzierzgowo. Świata to była obywatelka, gorliwa katoliczka, członkini miejscowego oddziału K. S. K., ofiarna, uczynna Polka-katoliczka. (s.)

DOBZYŃ nad Wisłą.

Edna Święta Młodzieży. Tegoroczne Święto Młodzieży w Dobzynie odbyło się bardzo uroczysto. Dzień św. Stanisława Kostki poprzedziła nowenna. W niedzielę 15 b. m. rano liczne rzesze młodzieży i dzieci przystąpiły do Komunii św. Zaraz po sumie odbyło się w sali Domu Katolickiego wielkie zebranie młodzieży i starszego społeczeństwa. Bardzo licznie przybyła na zebranie inteligencja wiejska, miejska, nauczycielstwo. Referat n. t. „Wychowanie w rodzinie, w szkole i organizacjach” wygłosił p. prezes Karol Mierzajewski z Żernik. Bardzo żywo ujęto referatu wysłuchali obecni z wielkim zainteresowaniem.

Po południu młodzież K. S. M. urządziła akademię ku czci św. Stanisława Kostki. Program wypełniły śpiewy, deklamacje i utwór sceniczny „Prawda zwycięża”. Po akademii wszyscy przeszli do kościoła, gdzie nastąpiło uroczyste zakończenie nowenny do św. Stanisława Kostki.

Na pochwałę zasługuje tu młodzież z K. S. M. Wszystko ona sama przygotowała i wykonała. Zdała egzamin swego wyrobienia społecznego i organizacyjnego. K.

ROGOWO, pow. rypiński.

Poświęcenie sztandaru. Dnia 15 b. m. odbyła się tu podniosła uroczystość poświęcenia sztandaru Krucjaty Eucharystycznej. W uroczystości wziął udział Dyrektor diec. Stowarzyszeń Religijnych, ks. St. Tenderenda.

O godzinie 9-ej rano bardzo licznie zebrała się młodzież szkolna z gronem nauczycielskim na czele, oraz młodzież K. S. M., obchodząca w tym dniu swoje

doroczne Święto Młodzieży. W czasie nabożeństwa przeszło dwudzieśc osób z młodzieży i dzieci przystąpiło do Stołu Pańskiego. Mszę św. odprawił i poświęcenia dokonał ks. dyr. St. Tenderenda, wyszczególniając przy tym okolicznościowe przemówienie o znaczeniu sztandaru dla organizacji, który ma być symbolem jedności, bodźcem do wprowadzenia w życie wypisanego na sztandarze hasła: „Króluj nam, Chryste, zawsze i wszędzie”.

Po sumie dziesiątka, zorganizowana w Krucjacie w liczbie 103, urządziła tradycyjne zebranie, które wykazało bardzo duże wyrobienie organizacyjne, zapal do pracy, znajomość i wcielanie w życie swych przewodnich idei. Wrazem tego niech będzie choćby codzienna adoracja Najśw. Sakramentu i wspólne ofiarne śpiewanie nieszpórów przez młode rycerki i rycerzyków Chrystusowych.

Gorliwa praca ks. prob. St. Dulczewskiego i druha Kwiatkowskiego wydała już obfite plony.

Piękna Akademia ku czci św. St. Eustyki urządzona staraniem K. S. M. m. z udziałem Krucjaty zakończyła ten uroczysty dzień.

RYPIN.

Uroczystość ku czci św. Stanisława Kostki. W niedzielę 15 b. m. stowarzyszona Młodzież Katolicka parafii rypińskiej obchodziła uroczystość swego patrona. Na uroczystą potywę przybyli Stowarzyszenia ze sztandarami i przystąpiły do Komunii św.

Po południu o godzinie 5 w sali Domu Katolickiego odbyła się wieczornica ku czci św. Patrona. Na część pierwszą programu złożyły się: hymn, przemówienie druha Sobocińskiego i pokaz gimnastyczny druhenek przy śpiewie: „Młody przyszłością Narodu”. W drugiej części programu Kat. Stow. Młod. Męskiej odegrało sztukę sceniczną p. t.: „Do większych rzeczy jasztem stworzony”. Reżyserował ks. Sestekowski. Całość wypadła dobrze. Publiczność dopisała, jak zwykle.

Odnaczenia krzyżami zasługi. W dniu 11 listopada r. b. w Sali Sejmikowej Starostwa, o godzinie 12, Starosta Rypiński p. Włodzimierz Baranowski dokonał dekoracji krzyżami zasługi. Następujące osoby z powiatu rypińskiego zostały udekorowane:

P. Strycharzewski, administrator cukrowni „Ostrowite”, Złotym Krzyżem Zasługi, p. Kossakowski, kierownik szkoły w Rózu, Srebrnym Krzyżem Zasługi, p. Podolski, kierownik szkoły w Dobzynie nad Drwęcą, Srebrnym Krzyżem Zasługi, pani Rzeszutarska Jadwiga z Wojnowa Srebrnym Krzyżem Zasługi, p. Bronzowski, instruktor Kolek Pielniczych pow. rypińskiego, Srebrnym Krzyżem Zasługi, nadanym przez Min. Roln., p. Rogo, wójt gminy Płonne, Bronzowym Krzyżem Zasługi, p. Tykarski, sekretarz gminy Żale, Bronzowym Krzyżem Zasługi, p. Ledrowski, sołtys wsi Sumin, Bronzowym Krzyżem Zasługi, p. Rogo, wójt gminy Płonne, oznaką L. O. P. P. trzeciego stopnia i p. Martyna, sekretarz gminy Płonne, oznaką L. O. P. P. trzeciego stopnia. P. Beldykierowi z Radzik Wielkich wręczono dyplom uznania L. O. P. P.

Zmiana nazw gmin wiejskich

Jeden z wojewodów zwrócił się do ministerstwa spraw wewnętrznych o wyjaśnienie, w jaki sposób może być przeprowadzona zmiana nazwy gminy w tych wypadkach, kiedy wskutek braku odpowiedniego lokalu lub też innych ważnych przyczyn zachodzi potrzeba umieszczenia siedziby gminy w miejscowości, położonej na jej terenie, ale posiadającej inną nazwę niż gmina.

W związku z tym, ministerstwo wyjaśniło, że nazwa gminy wiejskiej pochodzi z reguły od nazwy miejscowości, w której znajduje się siedziba urzędowa gminy; zmiana za tym siedziby powinna pociągnąć za sobą również i odpowiednią zmianę nazwy samej gminy. W tego rodzaju wypadkach przedłożyć należy ministerstwu spraw wewnętrznych wniosek o zmianie danej gminy wiejskiej i utworzenie nowej.

Sprzątacze szkolni nie podlegają

obowiązkowi Ubezpieczenia

W jednym z ostatnich okólników Zakład Ubezpieczeń Społecznych podał do wiadomości ubezpieczalni społecznych wyjaśnienie Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie obowiązku ubezpieczenia osób, sprzątających lokale szkół wiejskich.

W publicznych szkołach powszechnych na terenie gmin wiejskich zatrudniane są zazwyczaj przy sprzątanii sal szkolnych, a w zimie również przy paleniu w piecach, osoby zwane „stróżami szkolnymi”. Wynagrodzenie ich wynosi od 3 do 10 zł miesięcznie.

W związku z wątpliwościami co do obowiązku ubezpieczenia tych osób, Ministerstwo Opieki Społecznej ustaliło, że charakter czynności wykonywanych przez stróżów — sprzątaczy szkolnych szkół wiejskich, rekrutujących się przeważnie z pośród młodszych gospodarzy, którzy często też wyręczają się członkami swej rodziny — nie odpowiada stosunkowi pracy dozorców — (woźnych) szkol-

nych w szkołach wiejskich. Czynności te nie mają charakteru pracy najemnej i tym samym stróża (sprzątacze) szkolni szkół wiejskich nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Rizateria w kapuscie.

Jedna z mieszkanki Mogiła, krojąc na obiad kapustę, wykroiła z główki własny pierścienek zagubiony wiosną. Pierścienek ten w czasie wiosennych prac ogrodowych dostał się do formującej się główki kapusty i pozostał w niej aż do chwili, kiedy owa główkę przyrządzano na obiad.

KALENDARZ GOSPODARSKI na 1937 rok

Wydawnictwo Centr. Tow. Org. i K. R. Cena egz. 1.50

poleca f. „B-cia DETRYCHOWIE” Płock, ul. P. O. W. 13, tel. 10-47.

BANK LUDOWY

sp. z o. o. egz. od 1901 roku w Płocku, ul. P. O. W. 13, tel. 22-01.

Udziały kredytu do 2.000 zł. pod zastaw papierów wartościowych, pod zyro wekeli i zabezpieczenie hipoteczne.

Przyjmuje wkłady od 1 zł. płać najwyższy procent i dając zabezpieczenie materialne i moralne. Wydaje do domów skarbonki oszczędnościowe. Załatwia wszelkie czynności bankowe, licząc minimalną prowizję.

Bezpłatne

Porady Weterynaryjne

dla rolników-hodowców

Udziałem bezpłatnie odpowiedni w sprawie chorób zwierząt. Na odpowiedzi dotyczących znaczeń. Adres: Lek. weteryn. Z. OLSZAŃSKI, KROŚNIEWICE. Pismo zawiera dokładny opis choroby.